

Програма
«Про затвердження заходів з реалізації стратегії безбар'єрності на 2024 – 2030 роки».

Загальні положення

Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 14.04.2021 року №366-р схвалено Національну стратегію із створення безбар'єрного простору в Україні на період до 2030 року. Завдяки імплементації Стратегії, безбар'єрність має стати наскрізним принципом державної політики та включатиметься до всіх довгострокових рішень та програм на національному та місцевому рівні.

Відповідно до ст. 26 Закону України «Про основи соціальної захищеності осіб з інвалідністю в Україні» органи державної влади, підприємства (об'єднання), установи й організації (незалежно від форм власності і господарювання) зобов'язані з створювати умови для безперешкодного доступу осіб з інвалідністю до жилих, громадських і виробничих будинків, споруд, громадського транспорту для вільного пересування у населених пунктах. Незважаючи на розпочату роботу щодо створення безбар'єрного середовища, місто у значній мірі залишається неадаптованим до потреб людей з інвалідністю та маломобільних груп населення. Зважаючи на зазначене, планомірне вирішення цієї проблеми є необхідним та важливим завданням подальшого розвитку міста.

Станом на 2023 рік у місті Запоріжжі за офіційними даними управління соціальної підтримки населення Департаменту соціального захисту населення Запорізької міської ради на обліку перебувають 27 060 маломобільних осіб: 1 699 з них пересуваються на кріслах колісних, 697 мають порушення зору, інші - особи похилого віку, батьки з візочками, особи з тимчасовим порушенням здоров'я, тощо. Зазначені групи мають необхідність у забезпеченні рівних можливостей та інклюзії в суспільстві – це крок вперед у створенні більш справедливого і гармонійного світу, де кожна людина має шанс реалізувати свій потенціал і сприяти розвитку суспільства в цілому.

Відповідно Державним будівельним нормам ДБН В.2.2-40:2018 Інклюзивність будівель і споруд визначається вимоги, щодо земельних ділянок, до планувальної організації будівель та споруд, вимог до середовища життєдіяльності маломобільних груп населення, засобів безпеки, отримання інформації про користувачів середовищем, вимог проектування будівель і споруд громадського призначення з урахуванням потреб людей з порушенням слуху та зору, облаштування санітарно-гігієнічної мережі у

об'єктах різного призначення для покращення фізичного пересування маломобільних осіб.

14 квітня 2021 року розпорядженням Кабінету міністрів України №366-р схвалено Національну стратегію із створення безбар'єрного простору в Україні на період до 2030 року. Завдяки імплементації Стратегії безбар'єрність має стати наскрізним принципом державної політики та включатиметься до всіх довгострокових рішень та програм на національному та місцевому рівні. Безбар'єрність – це філософія суспільства без обмежень. Це про внутрішню готовність створювати середовище, у якому буде комфортно всім. До Плану заходів залучена потужна команда – це представники влади разом із представниками громадськості.

Відповідно до ст. 26 Закону України "Про основи соціальної захищеності осіб з інвалідністю в Україні" органи державної влади, підприємства (об'єднання), установи й організації (незалежно від форм власності і господарювання) зобов'язані створювати умови для безперешкодного доступу осіб з інвалідністю до жилих, громадських і виробничих будинків, споруд, громадського транспорту для вільного пересування у населених пунктах.

Вже розпочато виконання ключових заходів для створення доступної середовища, але місто все ще має значну кількість недоліків, коли йдеться про пристосування до потреб людей з інвалідністю та маломобільних груп населення. Враховуючи це, систематичне вирішення цієї проблеми є необхідним та критично важливим завданням для подальшого розвитку міста.

1. Мета програми

Метою Програми є створення умов щодо безперешкодного доступу людей з інвалідністю та маломобільних груп населення до будинків, будівель, споруд житлового призначення, в тому числі їх прибудинкових територій, окрім індивідуальних жилих приміщень.

Інтеграція освітньої, інформаційної, соціальної та фізичної безбар'єрності допоможе забезпечити, щоб кожна людина мала рівний доступ до освіти, інформації, робочих можливостей та соціальних послуг. Це не лише підвищить якість життя тих, хто стикається з різними видами обмежень, але й сприятиме загальному розвитку суспільства та підтримці стратегічного курсу держави.

2. Заходи програми

Проблема безбар'єрного простору є важливою з точки зору створення доступної середовища для людей з обмеженими можливостями. Існує кілька шляхів і способів розв'язання цієї проблеми:

- дотримання нормативних вимог: першим і основним кроком є дотримання законодавчих норм і стандартів, що регулюють створення безбар'єрного простору. У багатьох країнах існують закони, що вимагають врахування

потреб людей з обмеженими можливостями при будові та реконструкції будівель, улаштуванні об'єктів інфраструктури, міського транспорту та інших об'єктів різних форм власності та призначення;

- аудит доступності: проведення аудиту доступності допомагає виявити проблеми та недоліки у існуючих об'єктах та інфраструктурі. На підставі результатів аудиту можна розробити плани для виправлення проблем та покращення доступності;

- Проектування з урахуванням потреб: важливо включити експертів з питань доступності до процесу проектування будівель та інфраструктури. Це допоможе забезпечити, що об'єкти будуть відповідати потребам різних груп людей;

- використання технологій: сучасні технології можуть бути великою допомогою у створенні безбар'єрних просторів. Наприклад, встановлення пандусів, ліфтів, автоматичних дверей, системи інформації для людей з проблемами зору, а також інших технічних рішень може значно покращити доступність;

- освіта та інформаційна робота: важливо навчати та інформувати громадськість про важливість доступності та проблеми, з якими стикаються люди з обмеженими можливостями. Це сприяє підвищенню свідомості та підтримки громадськості;

- залучення до участі: важливо враховувати думку та потреби людей з обмеженими можливостями в процесі прийняття рішень щодо доступності. Їхня активна доля може сприяти розробці більш ефективних рішень;

- фінансування: забезпечення фінансування на проекти з покращення доступності є критично важливим. Публічні та приватні інвестиції можуть допомогти реалізувати проекти безбар'єрного простору;

- вирішення проблеми безбар'єрного простору потребує комплексного підходу та спільних зусиль громади, влади, архітекторів, інженерів та інших зацікавлених сторін. Уникнення бар'єрів та створення доступних просторів є важливою складовою створення справедливого та інклюзивного суспільства.

Пріоритетні заходи із створення доступного простору для всіх верст населення по різних напрямках наведено у Додатку 1.

3. Розробники та співвиконавці

Розробником Програми є Департамент муніципального управління Запорізької міської ради із врахуванням інформації наданої від співвиконавців, а саме: департаментів, управлінь, комунальних підприємств, установ та структурних підрозділів Запорізької міської ради.

4. Фінансове забезпечення програми

Фінансування заходів програми в процесі їх реалізації здійснюється за рахунок коштів бюджету Запорізької міської територіальної громади; коштів обласного, державного бюджетів; залучених коштів міжнародних організацій; власних коштів юридичних та фізичних осіб – співвиконавців

програми (в разі наявності); вкладів вітчизняних та іноземних інвесторів; інших джерел фінансування, не заборонених чинним законодавством.

5. Очікувані результати

Реалізація даної Програми стане конкретним кроком із забезпечення безперешкодного доступу маломобільних груп населення.

Реалізація заходів призведе до покращення якості життя людей з обмеженими можливостями, включаючи покращення їхнього фізичного та психологічного самопочуття, збільшення незалежності та підтримки, сприятиме створенню інклюзивного суспільства, де всі громадяни мають рівний доступ до можливостей та ресурсів.

Послідовне впровадження зазначених заходів допоможе покращити умови для життя та забезпечити кожній особі рівний доступ до всіх об'єктів інфраструктури міста, послуг та сервісів, що, у свою чергу, допоможе реалізувати права кожного людини.

Для оцінки ефективності програми використовуються різні методики, включаючи збір статистичних даних, опитування учасників та зворотний зв'язок від громади. Оцінка має проводитися періодично з можливістю внесення коректив у програму для досягнення кращих результатів.

6. Координація та контроль за ходом виконання програми

Координатором Програми є департамент муніципального управління Запорізької міської ради, який контролює її виконання, готує звіти про виконання.

Контроль за використанням бюджетних коштів, спрямованих на забезпечення виконання Програми, здійснюється в порядку, встановленому бюджетним законодавством України. Завдання Програми можуть бути скориговані з урахуванням існуючої соціально-економічної ситуації, результатів проведеного аудиту та у випадках зміни законодавчих, нормативно-правових та інших актів. Коригування здійснює координатор Програми за ініціативи постійних комісій міської ради, громадських організацій та звернень громадян.

Секретар міської ради

Анатолій КУРТЄВ

ЗАТВЕРДЖЕНО
Рішення міської ради
22.12.2023 № 55

Додаток 1
До Програми "Про запровадження заходів з
реалізації стратегії безбар'єрності на 2024-
2030 роки"

Завдання і заходи
з виконання Програми "Про запровадження заходів з реалізації стратегії безбар'єрності на 2024-2030 роки"

Найменування завдання	Найменування заходу	Головний розпорядник бюджетних коштів, виконавець	Джерела фінансування (бюджет міста, державний, обласний бюджет, інші)	Прогнозні обсяги, тис. грн за роками							
				Всього	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
					5	6	7	8	9	10	11
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Організація безбар'єрного простору				9 323,830	4 814,370	3 014,540	1 494,920	0,000	0,000	0,000	0,000
Фізична безбар'єрність. Об'єкти фізичного оточення і транспорту доступні для всіх груп населення.	Влаштування пандусів для безперешкодного доступу	Департамент з управління житлово-комунальним господарством Запорізької міської ради/Департамент економічного розвитку Запорізької міської ради/Управління з питань екологічної безпеки/Комунальне ремонтно-будівельне підприємство "Зеленбуд"/Комунальне підприємство «Запорізькино»/Комунальне підприємство «Титав»/Комунальне підприємство «Гралпроект»	бюджет міської територіальної громади	4 571,510	3 055,510	1 516,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
				9 323,830	4 814,370	3 014,540	1 494,920	0,000	0,000	0,000	0,000

Продовження додатку 1

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
		Департамент з управління житлово-комунальним господарством Запорізької міської ради/Департамент економічного розвитку Запорізької міської ради/Управління з питань екологічної безпеки/Комунальне ремонтно-будівельне підприємство "Зеленбуд"/Комунальне підприємство «Запоріжринок»/Комунальне підприємство «Титан»/Комунальне підприємство «Градпроект»	інші джерела	500,000	0,000	500,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
	Улаштування пониження бордюрного каменю до рівня проїжджої частини для забезпечення безперешкодного доступу	Департамент муніципального управління Запорізької міської ради/Департамент економічного розвитку Запорізької міської ради/Управління з питань екологічної безпеки/Комунальне ремонтно-будівельне підприємство "Зеленбуд"/Комунальне підприємство «Запоріжринок»/Комунальне підприємство «Титан»	бюджет міської територіальної громади	4 115,720	1 627,860	992,940	1 494,920	0,000	0,000	0,000	0,000

Продовження додатку 1

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Цифрова безбар'єрність. Створення безперешкодного доступу до публічної цифрової інформації у закладах громадської активності, в тому числі:	Використання послуг перекладу жестовою мовою через систему відеозв'язку з перекладачами жестової мови «Сервіс УТОГ» для обслуговування осіб з порушенням слуху	Департамент соціального захисту населення Запорізької міської ради	бюджет міської територіальної громади	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
	Освітня безбар'єрність. Нові можливості та вільний доступ до освіти, зокрема освіти протягом життя, а також здобуття іншої професії, підвищення кваліфікації та опанування додаткових компетенцій.	Навчання, формування та розвиток соціальних навичок, умінь, соціальної компетенції; корекція психологічного стану та поведінки в повсякденному житті; надання психологічної підтримки; організація університетів третього віку	Департамент соціального захисту населення Запорізької міської ради	бюджет міської територіальної громади	4 631,390	4 631,390	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Всього по програмі				16 788,790	10 339,680	3 971,040	2 506,890	0,000	0,000	0,000	0,000

Секретар міської ради

Анатолій КУРТЄВ

ЗАТВЕРДЖЕНО

Рішення міської ради

22.12.2023 № 55

Додаток 2

До Програми "Про запровадження заходів з реалізації стратегії безбар'єрності на 2024-2030 роки"

Орієнтовні обсяги та джерела фінансування

Програми "Про запровадження заходів з реалізації стратегії безбар'єрності на 2024-2030 роки"

	Обсяг фінансування, всього	За роками виконання								
		2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030		
1	2	3	4	5	6	7	8	9		
Бюджет міської територіальної громади, всього	16 317,610	10 339,680	3 471,040	2 506,890	0,000	0,000	0,000	0,000		
в тому числі:										
<i>власні надходження бюджетних установ</i>	0,000									
Державний бюджет	0,000									
Обласний бюджет	0,000									
Інші джерела	500,000	0,000	500,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000		
Усього	16 817,610	10 339,680	3 971,040	2 506,890	0,000	0,000	0,000	0,000		

Секретар міської ради

Анатолій КУРТЄВ

ЗАТВЕРДЖЕНО
Рішення міської ради
22.12.2023 № 55

Додаток 3

До Програми "Про запровадження заходів з реалізації стратегії безбар'єрності на 2024-2030 роки"

Очікувані результати

виконання Програми "Про запровадження заходів з реалізації стратегії безбар'єрності на 2024-2030 роки"

Найменування завдання	Найменування показників виконання завдання	Одиниця виміру	Значення показників у тому числі за роками							
			усього	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Організація безбар'єрного простору										
Комунальне підприємство "Запоріжринок"										
Фізична безбар'єрність. Об'єкти фізичного оточення і транспорту доступні для всіх груп населення.	Влаштування пандусів для безперешкодного доступу	шт	2		2					
Головний розпорядник бюджетних коштів - Департамент з управління житлово-комунальним господарством Запорізької міської ради										
Фізична безбар'єрність. Об'єкти фізичного оточення і транспорту доступні для всіх груп населення.	Влаштування пандусів для безперешкодного доступу Капітальний ремонт ганку з улаштуванням підйомнику для осіб з особливими	шт од.	6 1	6 1						
Головний розпорядник бюджетних коштів - Управління з питань екологічної безпеки Запорізької міської ради										
Фізична безбар'єрність. Об'єкти фізичного оточення і транспорту доступні для всіх груп населення.	Влаштування пандусів для безперешкодного доступу Улаштування пониження бордюрного каменю до рівня проїжджої частини для забезпечення безперешкодного доступу	шт м.п.	5 439	3 204	2 95					140

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
	Головний розпорядник бюджетних коштів - Департамент економічного розвитку Запорізької міської ради									
Фізична безбар'єрність. Об'єкти фізичного оточення і транспорту доступні для всіх груп населення.	Влаштування пандусів для безперешкодного доступу	шт	13	13						
	Головний розпорядник бюджетних коштів - Департамент муніципального управління Запорізької міської ради									
Фізична безбар'єрність. Об'єкти фізичного оточення і транспорту доступні для всіх груп населення.	Улаштування пониження бордюрного каменю до рівня проїжджої частини для забезпечення безперешкодного доступу	шт	270	90	90	90				
	Головний розпорядник бюджетних коштів - Департамент архітектури та містобудування Запорізької міської ради									
Фізична безбар'єрність. Об'єкти фізичного оточення і транспорту доступні для всіх груп населення.	Проведення моніторингу та оцінки ступеня безбар'єрності об'єктів фізичного оточення і послуг для осіб з інвалідністю в м. Запоріжжі	шт	3	1	1	1				
	Головний розпорядник бюджетних коштів - Департамент комунальної власності та приватизації Запорізької міської ради									
Фізична безбар'єрність. Об'єкти фізичного оточення і транспорту доступні для всіх груп населення.	Влаштування пандусів для безперешкодного доступу	шт	32	32						
	Головний розпорядник бюджетних коштів - Департамент соціального захисту населення Запорізької міської ради									
Фізична безбар'єрність. Об'єкти фізичного оточення і транспорту доступні для всіх груп населення.	Обладнання відділів прийому громадян Департаменту соціального захисту населення тактильними табличками та знаками зі шрифтом Брайля для осіб з	шт	28	21	7					
	Інші заходи зі створення безбар'єрного простору									
	Управління внутрішньої політики, преси та інформації Запорізької міської ради, інші структурні підрозділи міської ради									
Інформаційна безбар'єрність. Доступ до інформації в різних форматах з пріоритетним використанням технологій, в тому числі:	Рівень доступності подання інформації під час надання публічних послуг	відсоток	100	100	100	100				
	Головний розпорядник бюджетних коштів - Департамент соціального захисту населення Запорізької міської ради									
Інформаційна безбар'єрність. Доступ до інформації в різних форматах з пріоритетним використанням технологій, в тому числі:	Проведення інформаційно-просвітницьких кампаній для населення	заходи	9000	3000	3000	3000				
	Рівень підвищення інформаційної обізнаності ветеранів та членів їх сімей щодо забезпечення їх прав	відсоток	100	100	100	100				

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
	Інформування населення щодо отримання соціальних послуг в структурних підрозділах Запорізького міського територіального центру соціального обслуговування (надання соціальних послуг)	осіб	12000	4000	4000	4000				
Керівництво і управління у сфері соціального захисту										
Головний розпорядник бюджетних коштів - Департамент соціального захисту населення Запорізької міської ради										
Суспільна та громадська безбар'єрність. Рівний доступ до суспільно-політичного та культурного життя, сприятливе середовище для фізичного розвитку та самореалізації, а також інклюзивне середовище, як передумова для участі у всіх формах	Створення умов для самореалізації та участі громадян похилого віку у процесах розвитку громади Рівень забезпечення надання соціальних послуг особам/сім'ям відповідно до їхніх потреб Забезпечення якості надання соціальних послуг з дотриманням принципів забезпечення рівних прав та можливостей, соціальної справедливості, доступності, відкритості, індивідуального підходу та	відсоток	100	100	100	100				
Цифрова безбар'єрність. Створення безперешкодного доступу до публічної цифрової інформації у закладах громадської активності, в тому числі:	Рівень надання послуг перекладу жестовою мовою через систему відеозв'язку з перекладачами жестової мови «Сервіс УТОГ» для обслуговування осіб з порушенням слуху	відсоток	100	100	100	100				
Освітня безбар'єрність. Нові можливості та вільний доступ до освіти, зокрема освіти протягом життя, а також здобуття іншої професії, підвищення кваліфікації та опанування додаткових компетенцій.	Навчання, формування та розвиток соціальних навичок, умінь, соціальної компетенції, корекція психологічного стану та поведінки в повсякденному житті, надання психологічної підтримки, організація університетів третього віку	осіб	1860	620	620	620				

Секретар міської ради

Анатолій КУРТЄВ